

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי **מושה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זיע"א

פרשת
עקב

כ"ב אב
תשפ"א

1087

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:21 | 7:12 | 7:17 | 7:02 **הדלקת נרות**

8:17 | 8:20 | 8:19 | 8:16 **מוצאי שבת**

8:57 | 9:01 | 9:00 | 8:57 **רבינו תם**

משכיל לדוד

מעלת העליה לארץ הקודש

יכול לבוא לבקר אותנו? ענתה לו האמא ע"ה (בערבית): "שהאבא שלך ימות, ואמא שלך תמות, אתה תישאר בישיבה!"

כך הכניסו בנו ההורים זצ"ל את האמונה ואת האבת התורה, לחיות איתה בכל המצבים, אם טובים ואם רעים, שכן ההורים שלנו מסרו את נפשם למען לימוד התורה, והם אשר חינכו אותנו להתעלות מתמדת בלימוד התורה, ללא הפסק כלל, גם כאשר האבא חולה, או גם כאשר יש הפרעה אחרת. תמיד ללמוד תורה מתוך מסירות נפש.

וכאן מקום עימי לספר אודות העליה שלי לארץ הקודש. לפני שעשיתי עליה לארץ ישראל, שאלתי את פי מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זיע"א מה הוא חושב בענין, האם עלי לעשות עליה לארץ. והוא השיב לי: "בוודאי. בוודאי. זאת ארץ קדושה שמקדשת את יושביה, וצריך להמשיך כאן ושם בזיוכי הרבים. ואמנם כאן עבודת הקודש היא מאוד קשה, אבל אם תצליח בעזרת השי"ת, אז יש לך זכות גדולה" עכ"ל.

ואמנם, כדברי מרן רבי עובדיה יוסף זיע"א אני רואה בעליל עד כמה העבודה כאן בארץ ישראל קשה מאוד. שכן מאז שאני נמצא כאן אני רואה לנגד עיני משפחות רבות שעשו עליה לארץ ישראל, אבל הם לא נשארו כאן. אלא, או שהם חזרו לצרפת, או שעברו לגור בארצות אחרות אבל בארץ ישראל הם לא נשארו, משום שהם לא הכינו היטב את העליה שלהם לארץ, היכן יגורו, והיכן יתחנכו הילדים, באיזה מוסדות ובאיזה בתי ספר.

כל זאת באה להם, משום שהם חשבו להבנתם כי ארץ ישראל היא מקום של תיירות ולא של תורה וקיום מצוות. וכיון שכך, הם לא הכינו את עצמם כלל לחיים ולמגורים של ארץ הקודש. ואף שהם אולי רצו להתעלות לאחר מכן, אבל אז, עד שהם התעוררו ופקחו את עיניהם לראות להיכן הגיעו ומה יעשו הלאה, נגמר להם כל ספסם וממונם, ואז הם מצאו את עצמם בבטיה עצומה.

צריכים אנו לידע, כי אנחנו לא דור של יוצאי מצרים, ובכלל לא מגיעים בהשגותינו להשגות של אותו דור. יוצאי מצרים יצאו ממצרים לעבר המדבר השומם בידים ריקות, ללא אוכל וללא מים, וללא שום הכנה שהיא. עד שהכתוב אומר עליהם (שמות יב, טז) "כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם". כלומר, הם הלכו במדבר בארץ לא זרועה (עפ"י ירמיה ב, ב) בלי מאומה, בלי הכנה, ובלי כל אמצעים שהם, שכן יצאו ממצרים ולא יכלו להתמהמה. ולכן רק את השיירים של מצות מצוה שהיו להם, אותם הם אכלו בלכתם במדבר, וכן הם ראו ניסים ונפלאות, עד שאמונת השי"ת נחקה בלבם. ואולם אנחנו מה נעני אבתריהו? כיצד יכולים אנו להשתוות אליהם. אנחנו דור פשוט שצריך להתכונן לכל דבר ודבר, ויש להכין בפני כל אחד את הדרך ילך בה ואת המעשה אשר יעשה.

מתוך דברים בכנס חיזוק לקליטת העליה מצרפת

"כי ה' א-להיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר. ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש. ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת" (דברים ח, ז-ט)

כתובים אלו מביירים לנו אודות קדושתה של ארץ ישראל ארץ הקודש, כאשר התורה מדגישה ואומרת 'כי ה' אלוקיך מביאך אל ארץ טובה' וגו', כלומר, כאשר אתה בא לארץ ישראל, תדע לך כי אתה מגיע לארץ הקודש, לארץ שהיא קדושה ולא לסתם ארץ ככל הארצות.

ואמנם, צריכים אנו באמת להבין, במה נשתנתה ארץ ישראל מכל הארצות שבעולם עד שרק היא נקראת ארץ הקודש, ואילו כל הארצות נקראות ארץ סתמא.

ונראה כי בדווקא ארץ ישראל בלבד, היכן שאנו נמצאים, היא אשר נקראת ארץ הקודש, משום שמה שמקדש אותה יותר מאשר את כל הארצות, היא התורה הקדושה וגם המצוות התלויות רק בארץ הקודש. ואמנם בחסדי השי"ת רואים אנו עד כמה רבו בתי כנסיות ובתי מדרשות בארץ הקודש, עד שנתקיים בנו מקרא שכתוב (שמות א, יב) "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ". כלומר, הגויים אומרים 'פן ירבה' מכיון שאינם רוצים שבני ישראל יתרבו ויעסקו בתורה, ואילו אנו בני ישראל, בבואנו לארץ ישראל וכאן אנו לומדים תורה, אנו אומרים 'כן ירבה וכן יפרוץ'.

ואם כן, באם התורה והמצוות הם אשר מקדשים את הארץ, אזי בוודאי כל יהודי ויהודי אשר עולה לארץ ישראל צריך היה להתעלות ביותר בזכות לימוד התורה וקיום המצוות. אלא שלצערנו ולבושתנו יש כאשר הם מגיעים לכאן, לארץ ישראל, עליה אומר הכתוב (דברים יא, יב) "ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה, תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה", אזי במקום להתעלות בכזאת ארץ קדושה שהשי"ת משגיח עליה על כל צעד ושעל, אזי מרוב הקשיים שהם מוצאים בדרכם, הם באים לידי יאוש. ובטעם הדבר, יהודים אלו לצערנו אינם יודעים כלל כי באמת ארץ ישראל נקנית ביסורין (ברכות ה, א), וצריכים מסירות נפש רבה כדי לצלוח את המים הזדונים ולהתעלות בארץ ישראל. וכך כשהם באים לידי יאוש, היאוש מתחיל לחלחל בקרבם כארס של עכנאי, ואז יאוש גורר יאוש, והם נתפסים ליאוש נוסף, כיון שהם לא היו מודעים לקשיים מההתחלה. וכך, הם מגיעים בסוף לידי התדרדרות עצומה, במקום שההיפך הוא הנכון, במקום שבארץ קדושה שכזאת היו צריכים להתעלות מעלה מעלה.

באם אנו עסוקים במעלת התורה אשר היא זאת שנותנת חיזוק לאדם, רוצה אני באמת לומר כאן, תאמינו לי, כי כל מה שניחם אותי לאחר פטירת אמי הרבנית ע"ה, זאת התורה הקדושה. היה זה כאשר אמא שלחה את אחי רבי יעקב לישיבה ללמוד תורה, ולאחר זמן מה כ"ק אבי זי"ע קיבל אירוע מוחי. כאשר אחי שמע מכך התקשר לאמא ואמר לה: 'שמעתי שאבא קיבל אירוע מוחי, האם אני

הילולא דצדיקיא

כא - רבי אהרן רוקח האדמו"ר מבעלז

כג - רבי ישראל יעקב קנייבסקי

כד - רבי ישמעאל הכהן רבה של צפת, הי"ד

כז - רבי עזרא שעיז

כה - רבי שמואל מיוחס

כו - רבי יואל טיטלבוים האדמו"ר מסאטמאר

כז - רבי יהודה משה פתייה

כח - רבי אברהם חיים עדס

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

הירושה מגיעה לכם!

פסוקים אחדים בתורה מחזקים בנו את מידת הבטחון במנהיג הבירה, אשר הוא זן מפרנס ומכלכל את כל הנבראים, וכל מעשינו בעניין המזונות והפרנסה הם רק בגדר 'השתדלות'. וכשם שאין בר דעת שחושב שהוא עוזר לקטר לדחוף את הרכבת, כך אנחנו לא עוזרים לקב"ה לפרנס אותנו, אלא הוא זן ומפרנס אותנו לבדו, ואילו אנו בפעולותינו רק מקיימים מצות השתדלות.

וכך גם נאמר מפורשות בפרשת השבוע במשפט כל כך עוצמתי וחד (דברים ת, ג) "למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם".

וכזה הוא הסיפור שסיפר הגאון רבי אשר וייס שליט"א על אברך תושב מנצ'סטר באנגליה, אשר מקדיש את כל עתותיו ללימוד התורה הקדושה בהתמדה עצומה. גם כאשר משפחתו הלכה וגדלה, המשיך האברך לשקוד על תלמודו, וכל ניהול הבית נפל על אשתו הצדקנית, שמסרה את נפשה למען לימוד התורה של בעלה.

משפחה שלמה של מסירות נפש, מצד האב ומצד האם, והילדים בעקבותם. וכל הסובבים תמהים, כיצד הם מתפרנסים? משפחה כה גדולה ותמיד צהלתם על פניהם. האב המשיך ולמד, המשיך והתמיד, והמשפחה הולכת וגדלה. והנה למזל טוב נולד למשפחת המתמיד בנם השנים עשר, ולאחר מכן אף נולד הבן השלוש עשרה, ואף מציאות זו ותוספת הקושי בבית, לא הכריעו את האב מהמשך לימוד התורה. הנאתו ממתיקות התורה, יחד עם החיזוק הרב שקיבל מאשתו וילדיו, הם שנתנו לו את העוז ותעצומות הנפש להמשיך בהתמדתו.

עם ריבוי הקשיים בפרנסת וכלכלת בני המשפחה, התחזקה בלבם מידת הביטחון בה' יתברך בהיותו הזן ומפרנס לכל. כל ניסיונותיהם של ידידי ומכריי לשכנעו כי יצא לעבוד למחיתו לפחות חצי יום, ובכך יקל מעליו את עול הפרנסה, נפלו על אזנים ערלות. קשור הוא ללימוד התורה בעבודות אהבה שאין מי שיכול להתיי איתו.

יום אחד כאשר חזר האברך לביתו מבית המדרש, הבחין כי בתיבת הדואר מחכה לו מעטפה, אשר חזותה הוכיחה כי זה אינו מכתב רגיל כלל, ואכן מכתב זה הכיל הזמנה מבית המשפט המחוזי למשפט שידון בענייניו, תמיהה גדולה היתה זו, וכי מה לו ולבית המשפט, מה לאברך שכל סדר יומו מתנהל בתוככי בית המדרש לעשות בבית משפט, הרי ודאי לא עבר עבירה פלילית, ואף אין שום עסקה ממונית בה יכול היה להסתבך.

התמיהות רבות אבל תאריך המשפט הגיע, ואז מתברר לו כי על פי צוואתו של אחד מגדולי המיליונרים בעיר, הוא הירש היחיד של כל נכסיו, שהסתכמו בלא פחות מכמה מיליארדים. פליאתו גדלה עוד יותר, עתה כבר היה בטוח כי מאן דהו חומד לו לצון, מה לו ולמיליונר גוי שכלל לא הכירו ולא שמע עליו בימי חייו. לא היה לו ספק כי יש כאן טעות, אך השופט בשלו הסביר שאין כאן שום טעות, המנוח היה עירי ומאוד אהב ילדים, ולכן ביקש בצוואתו לתת את כל רכושו למשפחה הגדולה ביותר בעיר.

'בדקנו במרשם התושבים, המשיך השופט, ומצאנו שמשפחתך בת שלשה עשר הנפשות היא הגדולה ביותר בכל העיר. אמנם יש בעיר משפחות נוספות עם שנים עשר ילדים, אך בנכם השלש עשרה, שנולד לכם לפני שבועיים, הפך אתכם למשפחה הגדולה ביותר בעיר, ולכן, לכם בלעדית מגיעה הירושה!'

שכר המעשים

כ"ק אבא זיע"א, מעולם לא ניצל את מעמדו הרם בקרב בני הקהילה היהודית במרוקו או בארץ ישראל, ומעולם לא הניח לשום יהודי לשרת אותו ללא תשלום. תמיד הקפיד אבא לשלם לכל אדם את שכרו במועדו ולא הסכים לכך שיעשו עימו טובה ללא קבלת תשלום עבורה.

כזו הייתה דרכו של כ"ק הסבא קדישא רבי חיים פינטו זיע"א, שהקפיד ודאג לשלם לכל יהודי את שכר עבודתו במועדה, וממנו רכש אבא זיע"א הנהגה נשגבה זו.

לימים, כשבגרת, השתדלתי ככל יכולתי לאמץ לעצמי הנהגה מיוחדת זו, וכך ארע שבמהלך השנים כאשר יהודי עשיר ובעל ממון שימש אותי, למרות שלא היה זקוק כלל וכלל לכספי, הקפדתי כאבי וכסבי זיע"א לשלם לו את שכר עבודתו, על מנת שיחוש שיש שכר למעשיו.

רבות הרהרתי בדבר, וחשבתי לעצמי - מדוע אבותיי ואבות אבותיי הקפידו כל כך בעניין זה? ועלה בדעתי שבאופן זה של תשלום שכר מידי על עמל ויגיעה, באותו אופן הקב"ה נוהג עימנו.

הקב"ה שהוא כולו טוב, חפץ להיטיב עם בני עמו היהודים ורוצה לפתוח בפנינו את אוצרותיו ביד רחבה. אולם אין הוא חפץ שנחוש כעניים בפתח המקבלים מתנת חנם, ועל כן הוא ציווה אותנו לבחור בטוב ולעשות רק טוב. כך נזכה לקבל את שכרנו על מעשינו בזכות ולא בחסד, ונמצאנו נהנים בעולם הזה ובעולם הבא מכוח עמלנו בתורה ובמצוות.

נסיעה בכביש האגרה

כבישים רבים במדינות שונות בעולם הרחב בנויים באופן כזה שהנסיעה בהם כרוכה בתשלום אגרה מסוימת, ונקראים 'כבישי אגרה'. כבישים אלו מחולקים למספר מקטעים, ונסיעה בכל מקטע מחייבת את הנוסע בתשלום עבור אותו מקטע.

באחד הימים נסעתי עם מלווי רבי משה מירלי הי"ו בכביש אגרה בניו ג'רסי שבארצות הברית. לאחר נסיעה בת מספר קילומטרים נתקענו לפתע בפקק גדול. התפללנו מאד לפשר הפקק, וכאשר פתחנו את חלונות הרכב כדי לנסות לברר את הדבר נשמעו לאוזנינו צעקות קולניות. התברר שנהג מסוים חפץ להמשיך בנסיעה בכביש זה מקטע נוסף, אולם חסרים לו עשרה סנטים בלבד לתשלום האגרה על מקטע זה.

כיון שכך, הפקחים גובי האגרה עצרו אותנו, ולא נתנו לו להמשיך בדרכו עד שיסודר עניין התשלום, ועל כן נוצר פקק התנועה הארוך.

כשהבנתי את הסיבה לרעש ולמהומה ביקשתי מרבי משה שילך לאותו אדם וייתן בידו עשרה סנטים, כדי שנוכל להמשיך בנסיעתנו.

לאחר מעשה חשבתי לעצמי שאם הקב"ה יזמן אותי להיות נוכח במקרה זה, משמע שעליי לקחת ממנו מוסר ודרך ארץ.

למדתי לעצמי שאף חיינו בעולם הזה דומים לנסיעה בכביש אגרה לכיוון העולם הבא. "ימי שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורות שמונים שנה" (תהילים צ, י). בבוא היום, כשיסתיים מקטע נסיעתנו וחיינו יגיעו לקיצם, נצטרך לשלם על נסיעתנו בעולם הזה באמצעות תורה, מצוות ומעשים טובים, ואוי לו למי שיגיע לסוף נסיעתו ולא יאה בידו לשלם את אגרת הנסיעה בעולם הזה.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "ותאמר ציון" (ישעיה מ"ט)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב, ותוכן ההפטרה פרקי נחמה לצד פרקי אמונה בה' ובתורתו.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לקחת בחשבון את התוצאות

ישנו עוד אופן של פרסום גנות לתועלת, והוא כשהכוונה לסייע למי שנפגע מהתנהגותו של האדם שעליו מדובר. אם ראה אדם במו עינו כיצד יהודי גורם נזק כספי או אחר לזולתו, ומגמתו היא לדאוג לפיצוי עבור הנפגע, הרי זו מטרה לתועלת ועל כן מותר לו לספר את שהתרחש. לאחר שווידא שהפרטים נכונים, ולאחר שדיבור עם המזיק והוכיחו, עליו להביא בחשבון מה תהיינה התוצאות של סיפור העניין והאם על פי הדין מותר לו לעשות זאת.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מצוות שאדם דש בעקביו

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמתם ועשיתם אתם ושמר ה' א-להיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך" (דברים ז, יב)

מבאר רש"י את לשון 'עקב' - שהכוונה למצוות הקלות שאדם דש בעקביו, שגם את אותם מצוות צריך כל אדם לקיים כמו שהוא מקיים מצוות גדולות וחמורות. אדם חושב לפעמים שלא יקרה כלום אם יאחר בכמה דקות לשיעור, או יתפלל בלא מנין פעם אחת, ואמנם נכון שאין זה איסור חמור, אבל התורה מצווה על כך במפורש שגם את אותם דברים קטנים שאדם מזלזל בהם ודש בעקביו, צריך לשמור מכל משמר, כי גם הם חלק מהתורה הקדושה.

ישנם מצוות גדולות וחמורות שגם בהם האדם מזלזל ודש בעקביו, משום שמצוות אלו הם דבר יום ביומו, והאדם כבר התרגל אליהם עד שלא נותן לבו עליהם כלל. כל אדם בשעת תקיעת שופר מכוון למצווה ומרהר בתשובה, כי מצווה זו נדירה היא, והאדם לא התרגל אליה, אבל כשמתעטף בטלית קטן מידי בוקר, אין הוא מתרגש ולא חושב עליה כלל, אלא לובשה כמו עוד אחד מבגדיו. זוהי כוחה ההרסני של השגרה, וגם עליה מצווה הקב"ה שיש להיזהר ולהישמר שלא ליפול ברשת השגרה ולא ידוש מצוות אלו בעקביו, אלא יתחזק ויחשוב על כל מצווה שעושה מה גדול שכרה וענינה, ובאופן זה לא יזלזל באותם מצוות שגרתיות.

ראיתי אדם שהגיע לבית העלמין לאזכרה, והוא עומד על גבי הקברים ומעשן, הוא בכלל לא חושב על המקום שהוא נמצא בו ועל כך שגם סופו יהיה בדיוק באותו מקום, כי אם היה חושב היה מהרהר בתשובה בלבו, ולא היה שלו ושאנן כל כך. כי האדם התרגל שביום האזכרה עולים לקבר, שם קוראים כמה פסוקים ואומרים קדיש וזהו. אם יחשוב מעט על משמעות העניין, לא יישאר אדיש לנוכח הקברים, ובוודאי לא יעשן על גבם סיגריה.

אולם עדיין יש לבאר מדוע בחרה התורה להשתמש דווקא ב'עקב' כדוגמה לדבר שאדם דש אותו ומזלזל בו.

ונראה לבאר, כי העקב נמצא בסוף הרגל, והוא מרמז לסופו של האדם עלי אדמות. כאשר האדם רוצה לשוב בתשובה ולהיזהר גם במצוות שהוא רגיל אליהם בשגרת היום יום, עליו להתבונן בסופו, מה יהיה עמו כשימות ויעלה לפני בית דין של מעלה, מחשבה זו בוודאי תעורר אותו שכל מצווה קטנה ורגילה ככל שתהיה, שכרה רב בשמיים, ולאחר מאה ועשרים יהיה זקוק לכל אותם אלפי מצוות שהזדמנו לו מידי יום והוא לא שם לבו אליהם וקיימם כמצוות אנשים מלומדה.

כך מסביר גם רבי יעקב אבוחצירא זיע"א בעל ה'פיתוחי חותם' את סמיכות הפרשות עקב - ראה, משום שאדם שרוצה לעבוד על עצמו שלא לדוש במצוות הקלות, עליו 'לראות' את ה'עקב', כלומר את יום מותו עד כמה ישתוקק אז לכל מצווה ולו הקלה ביותר שתהיה. אם יחשוב על כך האדם בחיי חיותו, יזכה להדר ולכוון בכל מצווה שתהיה בשלימות ראויה.

שבת שבתון

פרטי דינים במצות השמיטה

א מצות עשה לשבות מעבודת הארץ ועבודת האילן בשנה השביעית, וג' מצוות כלליות נאמרו בשנה השביעית:

א שביית הארץ, שהיא לשבות מעבודת האדמה בשביעית, וכן עבודת האילן וכיוצא בזה. ב. שמיטת הפירות, שהיא להפקיר את כל תנובת השדה והאילנות של שנה זו, וכן לנהוג קדושת שביעית בתנובת השדה והאילנות של שנה זו. וכן לבער מן הבית כל מין שכלה מן השדה. ג. מצות שמיטת כספים, להשמיט את כל החובות בסוף השנה השביעית.

שנים אלו אין מונים אותם לבריאת העולם, אלא תחילת המניין היה לאחר ארבע עשרה שנה משנכנסו בני ישראל לארץ ישראל, ואז נתחייבו ישראל במצות השמיטה. ונמצא ששנת השמיטה הראשונה היתה בשנת העשרים ואחת לכניסתם לארץ.

אין שביעית נוהגת אלא בארץ ישראל בלבד, שנאמר "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה". חוץ ממצות שמיטת כספים שנוהגת גם בחוץ לארץ. אבל בחוץ לארץ אין שמיטת קרקעות ושמיטת פירות נוהגת כלל אפילו מדרבנן.

דעת רוב הפוסקים ששמיטה בזמן הזה אינה נוהגת מן התורה אלא מדרבנן. ולכך בכל הספיקות בשביעית - ספק דרבנן לקולא שדינו ככל איסורי דרבנן שאנו הולכים בספקם לקולא.

פניני הפרשה

אין צורך יותר מדירה אחת!

"פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת" (דברים ת, יב)

בספר 'בן דוד' מצטט את תמיהתו של רבי יעקב דוויק הכהן זצ"ל מ'ארם צובא' לדקדק בלשון הפסוק; מדוע פתח בלשון עתיד 'תאכל', וחתם בלשון עבר 'ושבעת'. וכן בהמשך פתח 'תבנה' בלשון עתיד, וחתם בלשון עבר 'וישבת'?

וכך ביאר זאת רבי יעקב דוויק הכהן זצ"ל, באופן נפלא, באופן נפלא, כי כוונת התורה להזהיר את ישראל, שלא ירבו בהנאות העולם הזה מעבר למה שנצרך להם. ולכן אמר הכתוב "פן תאכל ושבעת", כלומר, תשמר לך שלא תרבה באכילה כאשר כבר שבעת. וכך גם באזהרה "ובתים טובים תבנה וישבת", כלומר, אם יש לך בית וכבר אתה יושב בו, אזי אל תבקש לעצמך בית אחר טוב יותר מהראשון. כי אם ח"ו תמשך אחר המותרות, הנך יכול להגיע ל"ורם לבבך ושכחת את ה' א-להיך" (דברים ת, יד). אך אם האדם רעב או שאין לו בית, בזה לא הזהיר הכתוב - ויכול הוא לעסוק בעניינים אלו, כדי שיהיה שבע בביתו לעבודת ה', כי בזה לא יבא להימשך אחר עצת היצר.

המצווה מעידה על מי שבראה

"אל תפן אל קשי העם הזה" (דברים ט, כז)

כיצד ניתן לומר למלך 'אל תפן', והלא נאמר 'כי עיניו על דרכי איש'. והלא הקב"ה משגיח בכל ומביט בכל האנשים ומביא לדין את כולם אם טוב ואם רע. ומשה אומר 'אל תפן'?

בזהו"ק (קדושים פג, א) עונה על כך רבי חייא בלקח טוב שעד כמה צריך האדם להישמר מחטאיו, כדי שלא יחטא לפני המלך הקדוש. בא וראה; אדם שעשה מצוה, אותה מצוה עולה ועומדת לפני הקב"ה ואומרת; אני מפלוני שיצר אותי. והקב"ה מעמידה לפניו להביט בה בכל יום כדי להיטיב לו בעבורה. ואם עבר האדם על דברי התורה, אותה עבירה עולה לפניו ואומרת; אני מפלוני שיצר אותי. והקב"ה מעמידה ועומדת שם להביט בה כדי להכריתו. ואם חזר בתשובה, מה נאמר 'גם ה' העביר חטאתך לא תמות', שמעביר את החטא מפניו כדי שלא יביט בו, להיטיב לו.

ועל כך 'אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו'.

הסיכויים כי מכתבה של הגב' ברל יזכה לגורל אחר - היו אפסיים. ובכל זאת, הגב' ברל שלחה את המכתב. צעד אחד קטן, משהו שבכוחה לעשות. אין לה קשרים, היא לא ראתה מעולם את הבית הלבן, היא אפילו לא מכירה מישהו שפגש פעם את הנשיא, ובכל זאת, הגב' ברל שלחה את המכתב, כי זה מה שהיא יכולה לעשות, זה הצעד הקטן שלה - למען קדושת השבת, לבל תחולל בראש חוצות!

חלף שבוע ימים, ולמרבח ההלם וההפתעה, בתיבת הדואר שלה נחתה מעטפה חתומה בחותמו של הבית הלבן, בתוכה, מכתב קצר וענייני, המאשר כי הנשיא קרא את המכתב והוא מתייחס לפנייתה בכבוד ראש. לא עברו אלא שלושה שבועות, ובנאומו השבועי הצהיר הנשיא כי מעתה ואילך הנאום ישודר ביום אחר, לא ביום ששי בערב!

לא יאומן כי יסופר! אין לדעת מדוע מכתבה זכה להתייחסות, למה מישהו קרא אותו, איך הגיע לנשיא, כיצד השפיע על החלטתו, ולמה דחה הנשיא את המלצות המומחים לנאום בליל שבת דווקא, ובחר להיענות לבקשתה. אבל העובדות ברורות: אשה אחת, שנראתה פשוטה ושגרתית, במכתב פשוט וקצר, הצליחה לשנות את מועד הנאום של נשיא ארצות הברית, וזיכתה המוני יהודים להימנע מחילול שבת קבוע!

סיפור מופלא זה, אותו סיפר בנה של הגב' ותואר בגיליון 'מאורות הדף היומי', הוא אלומת אור בוהקת שמאירה את המשמעות של צעד אחד שיהודי עושה בכיוון הנכון, למרות שהצעד נראה חסר סיכוי להשפיע, אף שנראה שאיפתו של היהודי לא תצא מן הכח אל הפועל, אולם הוא עושה צעד קטן אחד - והמהפכה מתחוללת לה, קורמת עור וגידים, מתבצעת הלכה למעשה!

המסקנה: לא משנה איזו מהפכה תבקשו לחולל, בחייכם האישיים, הציבוריים, הקהילתיים. הכל מתחיל בצעד אחד קטן, שגם אם הוא נראה חסר סיכוי, לא משמעותי, אולי זוטר - הוא מסוגל לחולל שינוי כביר, להפוך את העולם, להוביל ליעד הנשוא! הבה לא נפחד, לא נירא ולא ניחת, אנו עושים את שלנו, את הצעד הקטן שלנו, וה' יתברך יהיה בעזרנו!

הבה נעזוב את הסיכויים והסיכונים, נתעלם משיקולי ההיגיון, פשוט נעשה מעשה. צעד אחד קטן, צעד שיחולל שינוי, צעד שיחולל מהפכות. הצעד הקטן שלנו - זה מה שנדרש מאיתנו. את השאר יעשה הבורא, הוא ישלים את המשימה לתפארת!

או מבצע, ולכן הוחלט כי הנשיא ישא נאום שבועי לאומה, שישודר בכלי התקשורת, נאום בו יפרט על חדשות השבוע החולף ויפרוש את משנתו לקראת השבוע הקרוב.

מומחים ואנשי מקצוע נקראו אל הדגל, חישובו מהו היום הרצוי ומה השעה הרצויה, והגיעו למסקנה כי הזמן השבועי הנכון ביותר לנאומו של הנשיא - הוא יום ששי בערב, בשעה 8 בדיוק. זה כבר זמן של סוף השבוע, אנשים נמצאים בבית רגועים, זה הזמן בו נאומו יזכה לשיעור ההאזנה הגבוה ביותר - זה הזמן המתאים!

כמעט כל האזרחים קיבלו את הבשורה בשמחה, רק מיעוט קטן, יהודים שומרי מצוות, שמעו את ההודעה בכאב. לא בגלל שתימנע מהם הזכות לשמוע את הנשיא, הם מוכנים לוותר עליה בחפץ לב למען שמירת השבת. אלא בגלל שיש יהודים כה רבים שמתקשים לשמור שבת כהלכתה, ועתה הניסיון שלהם יגדל, ומי יודע אם יצליחו לעמוד בו. לא זו בלבד, הרי בכלי התקשורת ובצוותות הנשיא עובדים לא מעט יהודים, ועתה לא תהיה להם ברירה אלא לחלל את השבת!

כל יהודי נאנח לשמע הבשורה, אולם יהודיה אחת, הגב' ברל ע"ה, לא מצאה לעצמה מנוח. רבונן של עולם, הרי זה חילול שבת המוני! כמה יהודים שרוצים לשמור שבת - יישלו, כמה עובדים שהיו שמחים להיות בבית ולעשות קידוש עם המשפחה - יאלצו לעבוד סביב נאום הנשיא! הרי זה קורע לב!

נטלה הגב' ברל עט ודף, וכתבה מכתב לנשיא: 'לכבוד מר הארי טרומן, הנשיא הנכבד, הבית הלבן, וושינגטון.

ראשית, אציין את תודתי לך על הנהגתך הנפלאה את מדינתנו, שאני נאמנת לה וחפצה בהצלחתה בכל מאודי. שמחתי לשמוע כי אתה מתעתד לשאת נאום שבועי, ובהחלט הייתי רוצה להקשיב לדבריך, לחוש חלק מהאומה...

אולם, בהיות ואני, ועוד אלפים כמוני - יהודים שומרי שבת, מועד הנאום לא מאפשר לנו זאת. איננו יכולים להפעיל אף מכשיר חשמלי בשבת קודש, ולכן לא נוכל להאזין לנאומו השבועי החשוב כל כך. לפיכך, מבקשת אני ממך שהנאום יתקיים במועד אחר, בתודה מראש! כתבה, חתמה, ושלחה את המכתב בדואר לבית הלבן...

תיבת הדואר בבית הלבן, מקבלת מדי יום אלפי מכתבים, וכ-95% מהם נשלחים לפח האשפה הקרוב, בלי צורך בהתייחסות. אזרחים משועממים מכל העולם שולחים מכתבים לנשיא ארה"ב, די פשוט להניח שאת רובם המוחלט הנשיא אינו קורא...

מדוע שינה הנשיא האמריקני את מועד השידור?

לכל אחד מאיתנו ישנם דברים שהיה חפץ לשנות. אם בחיינו האישיים, אם ביחס לבני משפחתנו וחבריו, ואפילו ברמה הציבורית. למשל, רוב בני האדם יודעים על שינוי מסוים שהיו רוצים לעשות בחייהם האישיים, שינוי רוחני או גשמי, תוספת שעת לימוד או להבדיל, הכנסה נוספת. הם יודעים שהשינוי הוא טוב עבורם ויועיל להם, ובכל זאת הם אינם עושים אותו.

בפרשת השבוע, מציין הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א, אנו למדים על פנחס בן אלעזר, שהמדרש מגלה כי נעשו לו ניסים, שבלעדיהם לא היה מצליח לקנא לכבוד ה'. ואם כך, אז מה עשה פנחס? בגין מה מגיע לו שכר כה רב המובטח לו - הרי עשה בקושי צעד אחד!?

האלשיך הקדוש מגלה דברים מרטיטים: **פנחס זכה בשכרו על הצעד הראשון! הרי כל מה שיהודי עושה - ה' עושה עבורו. כל מה שאנו זוכים בו - אנו מקבלים במתנה. כל מה שנדרש מאיתנו - הוא הצעד הראשון, הקפיצה למים, ההתחלה. ואת זה פנחס עשה - ועל כך הוא זכאי לשכר, על הצעד הראשון שבסוף הוביל למהפך!**

כי הצלחה, בכל תחום, אצל כל אדם, מתחילה בצעד אחד, לפעמים קטן, כמעט לא מורגש, אולם זה הצעד המכריע ביותר, הדרמטי, המשפיע, שבכוחו לשנות את העולם. כל מה שצריך לעשות - הוא את הצעד הראשון, בכל הכח, בכל העוצמה, בלי לחשוש, בלי לפחד. לעשות את הצעד הראשון - וה' יסייע בידינו להגיע ליעד, להגשים את שאיפותינו!

הנשיא ה-33 של ארצות הברית, הארי טרומן, ייזכר בדפי ההיסטוריה כנשיא בתקופה רבת תהפוכות, שחולל שינויים רבים במדיניות הביטחון, החוץ והפנים, שינויים שהשפיעו על העולם כולו. הוא זה שקיבל את ההחלטה להשתמש פעם אחת ויחידה בהיסטוריה האנושית בפצצה גרעינית, אותה הטיל על יפן ובכך סיים את מלחמת העולם השנייה.

אין ספק, כי מהלכיו וביצועיו של הנשיא, באותה תקופה הרת גורל, עניינו מאוד את אזרחי ארה"ב באשר הם. כולם התעניינו לדעת מה תוכניותיו ומה הנשיא חושב, אומר